

АВІАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ, СПОЖИВЧІ ІНТЕРЕСИ

Історично так склалося, що міста, пов'язані з розвитком авіаційної та космічної промисловості, віддзеркалюють це у своєму матеріальному та візуальному середовищі. Це є природним для великих, середніх та малих міст, про що свідчить сукупність вулиць, площ та інших структурних складових (урбанонімів), в назвах яких присутні асоціативні ознаки з авіаційної та космічної галузі [1, с. 81].

Київ, який, завдяки своїй історії, кількості аеропортів та авіапідприємств, авіаційних навчальних закладів та науково-дослідних інститутів є справжньою авіаційною столицею України [2, с. 4]. Дослідження топоніміки міста дозволило виявити зони локалізації урбанонімів, пов'язаних з авіацією та космосом. Більшість з них розташовані на території Солом'янського та Святошинського районів, тяжіють до авіаційних підприємств та навчальних закладів. Тому вони можуть бути покладені в основу побудови пізнавально-екскурсійних маршрутів міськими вулицями, проспектами, площами з передбаченою можливістю відвідування пам'ятних міст, музеїв (зокрема, Державного музею авіації імені Олега Антонова, музею ДП «Антонов»), тощо.

Є специфічні матеріальні об'єкти та комплекси – потенційні туристичні продукти, споживачами яких можуть бути представники різних вікових та соціальних груп [3].

Серед них Національний авіаційний університет (НАУ), заснований у 1933 році, який має славетну історію [4]. Його територія, комплекс будівель та споруд разом з Державним музеєм авіації імені Олега Антонова налічують матеріальні, культурологічні ресурси, які можуть мотивувати потенційного туриста до їх відвідування з метою пізнання, розваг, відпочинку, ділової поїздки.

Експонати Державного музею авіації, ангарного корпусу та території НАУ – джерело пізнання історії літакобудування.

Центр культури та мистецтв з глядацькою залюю на 1500 місць, клуб «Форсаж», спортивний комплекс, більярдний клуб «Авіатор» – діючі майданчики для розваг та відпочинку.

Окрему увагу слід приділити значущій за площею території (72 га), яка межує з міським парком «Відрадний» та просвітницьким музеєм проста неба «Мамаєва слобода». Складний рельєф та багатий різномасний природний ландшафт дозволили сформувати низку пішохідних маршрутів рекреаційною зоною НАУ. Ці теренкури дозволяють досягти позитивного психоемоційного ефекту від пішого руху з активним або пасивним сприйняттям ландшафту [5, с. 10].

Комплексне туристичне обслуговування може включати не тільки стандартний набір послуг, але й уречевлені товари. Зокрема:

- польоти на авіасимуляторі тренажерного центру НАУ;

- відвідування редакційно-видавничого відділу та науково-технічної бібліотеки НАУ з придбанням спеціалізованої літератури та рекламної продукції;

- харчування у Центрі харчування НАУ (їдальня, кафе, кондитерський цех, буфети) або у салоні літака на території музею (на замовлення), тощо.

Заклад вищої освіти (ЗВО) має унікальні можливості, про які знають та які використовують студенти та співробітники НАУ, мешканці житлових будинків, розташованих поруч та обізнані користувачі.

Популяризація цих можливостей активно використовується як діючий засіб профорієнтації дітей та підлітків. Про це свідчать відгуки та фіксація вражень, які отримує ЗВО щорічно, насамперед, від вітчизняних та іноземних абітурієнтів, що обирають НАУ у якості своєї Alma Mater. Навіть для молоді – закоханої у небо з дитинства – НАУ є джерелом позитивних емоцій впродовж багатьох років навчання та праці.

У 2018 році свої враження у вигляді відео репортажу зафіксували здобувачі вищої освіти спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», у якому сформували маршрут подорожі територією НАУ для майбутніх відвідувачів та передали свої позитивні емоції. Творча робота була присвячена 85-річчю НАУ та використовується у профорієнтаційних заходах.

Не менш цікавими, з точки зору віддзеркалення емоційного стану здобувачів вищої освіти НАУ різними засобами, є результати їх краснавччих розвідок і студій, виконаних напочатку пандемії COVID-19, у квітні 2020 року.

У відео екскурсії-дослідженні «Київ авіаційний: перші кроки до неба» висвітлені цікаві сторінки історії та сьогодення НАУ, унікальні містобудівні й ландшафтні вирішення його території, своєрідна атмосфера науково-навчального закладу, якій став не тільки Alma Mater для понад 200 тисяч випускників, але й наповнив їх життя любов'ю до неба [6]. Це відео було оприлюднено на щорічному Відкритому Фестивалі-конкурсі «Розслідування / дослідження «Київ крізь призму журналістики», організованому Інформаційно-творчим агентством «ЮН-ПРЕС» Київського палацу дітей та юнацтва, та відзначено дипломом III ступеня [7, с. 17].

Друга робота – дослідження впливу фізкультурно-спортивних зон (ФСЗ) закладів вищої освіти (ЗВО) на середовище тотальної урбанізації та можливості створення на їх основі своєрідних кластерів позитивних змін соціальної культури мегаполіса [5, с. 5]. Робота базується на об'єктивних даних та вміщує, зокрема, аналіз суб'єктивних вражень від ситуацій, подій, учасниками яких були та є здобувачі, випускники, викладачі НАУ, мешканці житлових кварталів, розташованих поруч. В дослідженні розроблені пропозиції щодо надання додаткових функцій соціального спрямування не тільки ФСЗ, але й ЗВО в цілому.

У цьому контексті можна розглядати й включення окремих складових ЗВО до системи туристичної діяльності міста, країни [8, с. 11]. Ця дослідницька праця була представлена на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2020/2021 навчальному році (спеціальність 191

«Архітектура та містобудування», професійне спрямування «Містобудування») та відзначена Дипломом II ступеня [5, с.14].

Висновки.

1. Заклади вищої освіти мають свої містобудівні, архітектурно-планувальні, конструктивні та технічні рішення. Це віддзеркалюється у специфіці формування та обладнання функціональних зон, призначених для реалізації основних функцій навчання, дослідження, оздоровлення, проживання, відпочинку та ін.

2. Авіація завжди мала численних прихильників, а авіаційні ЗВО – стійкий інтерес з боку вітчизняних та іноземних абітурієнтів, науковців, потенційних роботодавців. Для підтримання та посилення цього інтересу використовуються й рекреаційні ресурси, зокрема, природно-кліматичні, суспільно-історичні та ін. Вони, при відповідному вивченні та обґрунтуванні, можуть бути перетворені на специфічні туристично-рекреаційні ресурси країни, привабливі для розвитку внутрішнього та міжнародного туризму.

3. За допомогою маркетингових технологій можна посилити значущість цих ресурсів та їх складових, вплинути на психологічні мотиви та поведінку потенційних споживачів саме цього туристичного продукту.

Список джерел

1. Chernysheva M. O. Space component of the city architectural environment. *Політ. Сучасні проблеми науки: XX Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, 1-3 квітня 2020 р. Київ: НАУ, 2020. С.81-82.*

2. Агеєва Г. М. Авіаційна складова урбанізованого ландшафту Києва. *Архітектура історичного Києва. Феномен урбанізованих ландшафтів: IV Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 листопада 2018 р. К. : КНУБА, 2018. С. 4-5.*

3. Пам'ятники і пам'ятні знаки КПІ : путівник-довідник територією КПІ ім. Ігоря Сікорського / упоряд. Н. Є. Ліберт. Київ : Політехніка», 2020. 116 с.

4. Національний авіаційний університет: літопис / М. С. Кулик та ін. Київ, 2010. 368 с.

5. Агеєва Г. М., Чернишева М. О., Коробко К. В. Містобудівна та соціальна роль фізкультурно-спортивних зон закладів вищої освіти у контексті сталого розвитку. *Теорія та практика дизайну. 2021. Вип.23. С.5-20. DOI: 10.18372/2415-8151.23.16258.*

6. Чернишева М. О. Київ авіаційний: перші кроки до неба. YouTube : Відеохостінг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K6ejRH2U3ck> (дата звернення: 15.08.2021).

7. Агеєва Г. М. Розв'язання містобудівних проблем аеропортобудування: освітній акцент. *European ways of the development of modern engineering research : Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021. С. 1-25. DOI: 10.30525/978-9934-26-142-8-1.*

8. Бейдик О. О., Сировець С.Ю., Зяблова А.О. Український туризм: приховані можливості та сучасні тенденції розвитку. *Географія та туризм. 2015. Вип. 34. С. 12-26. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2015_34_4*